

عنوان مقاله:

تعبین آب آبیاری و بهره وری آب در تولید جو در کشور

محل انتشار:

فصلنامه آب و خاک، دوره 37، شماره 5 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

سید ابوالقاسم حقایق مقدم - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مشهد، ایران

فربرز عباسی - بخش تحقیقات آبیاری و زهکشی، موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران

ابوالفضل ناصری - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تبریز، ایران

پیمان ورجاوند - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خوزستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اهواز، ایران

سید ابراهیم دهقانیان - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، شیراز، ایران

محمد مهدی قاسمی - بخش تحقیقات آبیاری و زهکشی، موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران

سالومه سپهری صادقیان - بخش تحقیقات آبیاری و زهکشی، موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران

حسن خسروی - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان شمالی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، بجنورد، ایران

محمد کریمی - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مشهد، ایران

فرزین پرچی عراقی - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل (مغان)، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اردبیل، ایران

مصطفی گودرزی - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اراک، ایران

مختار میران زاده - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اصفهان، ایران

مسعود فرزاد نیا - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اصفهان، ایران

افشین یوسف گمرکچی - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان قزوین، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، قزوین، ایران

سیدمعین الدین رضوانی - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، همدان، ایران

رامین نیکانفر - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تبریز، ایران

سیدحسن موسوی فضل - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان سمنان (شاهرود)، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، شاهرود، ایران

علی قدمی فیروزآبادی - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، همدان، ایران

خلاصه مقاله:

با توجه به اهمیت اقتصادی تولید جو در کشور، بررسی حجم آب آبیاری و بهره وری آب برای تولید این محصول استراتژیک ضرورت دارد. به این منظور، حجم آب آبیاری و عملکرد جو در ۲۹۶ مزرعه منتخب ۱۲ استان (۷۵ درصد سطح زیرکشت آبی و تولید جو در کشور) شامل استان های خوزستان، آذربایجان شرقی، اردبیل، خراسان شمالی، فارس، خراسان رضوی، تهران، سمنان، مرکزی، اصفهان، همدان و قزوین به طور مستقیم اندازه گیری گردید. در انتهای فصل و پس از تعیین میانگین عملکرد محصول جو طی سال زراعی ۱۳۹۹-۱۴۰۰، مقادیر بهره وری آب آبیاری و بهره وری آب کل (آبیاری + بارندگی موثر) در مزارع منتخب جو در هر منطقه تعیین شد. نتایج نشان داد تفاوت عملکرد، حجم آب آبیاری و شاخص های بهره وری آب در استان های یادشده معنی دار بود. حجم آب آبیاری جو در مناطق مورد مطالعه از ۱۹۰۰ تا ۹۳۰۰ متر مکعب در هکتار متغیر و میانگین وزنی آن ۴۸۷۵ متر مکعب در هکتار بود. میانگین عملکرد جو در مزارع منتخب از ۱۶۳۰ تا ۷۰۵۰ کیلوگرم در هکتار متغیر و میانگین وزنی آن ۳۹۸۵ کیلوگرم در هکتار بود. بهره وری آب آبیاری نیز در استان های منتخب از ۲۲/۰ تا ۵۳/۱ متغیر و میانگین وزنی آن ۹۰/۰ کیلوگرم تعیین شد. پیشنهاد می شود به منظور کاهش مصرف آب و بهبود بهره وری آب، تحویل آب به مزارع در طول فصل مدیریت شود و حقایقه متناسب با نیاز آبی در نظر گرفته شود. استفاده از برنامه ریزی مناسب آبیاری به طور مسلم موجب تلفات آب و افزایش بهره وری در مزارع جو می گردد. برای بهبود بهره وری لازم است تمام نهاده های موثر در تولید بهینه و اقتصادی ازجمله آب، بذر، کود، سم، تجهیزات و ادوات، نیروی انسانی آموزش دیده توجه لازم مبذول گردد.

کلمات کلیدی:

آب مصرفی، آبیاری، بازده کاربرد، تولید جو، کارایی مصرف آب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1895982>

